

Karistusseadustiku, kriminaalmenetluse seadustiku, ohvriabi seaduse ja tsiviilseadustiku üldosa seaduse muutmise seadus

§ 1. Karistusseadustiku muutmine

Karistusseadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 81 lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast tekstiosa „kuriteo korral“ tekstiosaga „, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud juhul“;

2) paragrahvi 81 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast tekstiosa „kuriteo korral“ tekstiosaga „, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud juhul“;

3) paragrahvi 81 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesolevas seadustikus sätestatud kuriteod, mis on seotud noorema kui kaheksateistaastase isiku seksuaalse väärkohtlemise või kuritarvitamisega, aeguvad järgmiselt:

1) käesoleva seadustiku §-s 144, 145, 145¹ või 175 sätestatud kuritegu, või §-s 133, 133¹, 141 või 141¹ sätestatud kuritegu, kui see on toime pandud noorema kui kaheksateistaastase isiku suhtes, aegub kolmkümmend kaks aastat pärast toimepanemist;

2) käesoleva seadustiku §-s 175¹, 178 ja 179 sätestatud kuritegu aegub kakskümmend aastat pärast toimepanemist.“;

4) paragrahvi 81 lõike 7 punkti 3 täiendatakse pärast tekstiosa „vastase kuriteo“ tekstiosaga „, samuti käesoleva seaduse §-s 133, 133¹, 175, 175¹, 178 või 179 sätestatud kuriteo“;

5) paragrahvi 175¹ pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 175¹. Lapse seksuaalset kuritarvitamist kujutavale materjalile juurdepääsu taotlemine ja selle jälgimine“;

6) paragrahvi 175¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Lapse seksuaalset kuritarvitamist kujutavale materjalile teadvalt juurdepääsu taotlemise eest või noorema kui kaheksateistaastase isiku osalusel toimuva pornograafilise etteaste teadliku jälgimise või noorema kui neljateistaastase isiku osalusel toimuva pornograafilise või erootilise etteaste teadliku jälgimise eest, välja arvatud juhul, kui see toimub eelnimetatud materjalis kujutatud või pornograafilises või erootilises etteastes osaleva noorema kui kaheksateistaastase isiku ja teo toimepanija vastastikusel nõusolekul põhinevas suhtes vabatahtlikult, selle eest ei anta rahalist tasu või mis tahes muud hüve ning nende omavaheline suguuhe või muu sugulise

iseloomuga tegu ei ole kuriteona karistatav, –
karistatakse rahalise karistuse või kuni kaheaastase vangistusega.“

7) paragrahvi 178 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 178. Lapse seksuaalset kuritarvitamist kujutava materjali valmistamine ja selle võimaldamine“.

§ 2. Kriminaalmenetluse seadustiku muutmine

Kriminaalmenetluse seadustiku § 489⁶ lõike 1 punktis 4 asendatakse sõna „lapseporno“ sõnadega „lapse seksuaalset kuritarvitamist kujutav materjal“.

§ 3. Ohvriabi seaduse muutmine

Ohvriabi seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse sõnad „traumast taastumist toetav vaimse tervise abi“ sõnadega „psühholoogiline abi“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 7 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui tegemist on käesoleva seaduse § 4 lõigetes 3–6 nimetatud ohvriga või kui kriminaalmenetluses on kannatanul tuvastatud erikohtlemise ja kaitse vajadus, edastab menetleja temaga seotud andmed ohvriabi saamiseks Sotsiaalkindlustusametile esimesel võimalusel.“;

3) paragrahvi 8 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 8. Ohvri abivajaduse hindamine, tema abistamine ja juhtumiga seotud andmete töötlemine“;

4) paragrahvi 8 täiendatakse lõigetega 3–5 järgmises sõnastuses:

„(3) Sotsiaalkindlustusametil on ohvri nõusolekul tema abistamiseks, sealhulgas käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hinnangu andmiseks ja lõikes 4 nimetatud andmete saamiseks ja töötlemiseks, õigus kaasata asjaomaseid asutusi ja spetsialiste. Eespool nimetatud eesmärkide täitmiseks on õigus andmeid töödelda ka menetlusse kaasatud osapoolte vahel.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgil on Sotsiaalkindlustusametil õigus töödelda käesoleva seaduse § 10 lõike 2 punktides 1–8 ja 10 sätestatud isikuandmeid.

(5) Sotsiaalkindlustusametil on õigus kaasata käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eesmärgil järgmisi asutusi ja spetsialiste:

- 1) Politsei- ja Piirivalveamet;
- 2) prokuratuur;
- 3) asjaomane kohaliku omavalitsuse üksus;

- 4) asjaomane lepingu alusel ohvriabi osutav asutus või isik;
- 5) asjaomane tervishoiuteenuse osutaja;
- 6) ohvrit ohustava isiku kriminaalhooldaja, kui isik on kriminaalhoolduse all;
- 7) põhjendatud juhul muu asutus või spetsialist.“;

5) paragrahvi 10 lõike 6 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) asjaomane lepingu alusel ohvriabi osutav asutus või isik;“;

6) paragrahvi 10 lõiget 6 täiendatakse punktiga 5¹ järgmises sõnastuses:

„5¹) asjaomane tervishoiuteenuse osutaja;“;

7) paragrahvis 11 asendatakse tekstiosa „§ 10“ tekstiosaga „§-de 8 ja 10“;

8) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:

„(3²) Naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise, ennetamise ja koolitusega tegelevate asutuste ülesanded ning ohvrite abistamise suunamismehhanismi kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

9) paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Sotsiaalkindlustusametil on õigus ohvriabiteenuste paremaks korraldamiseks kasutada ohvriabiteenusele suunatud isiku kontaktandmeid, et pärida ohvriabiteenuse saajalt tagasisidet temale osutatud teenusega rahulolu kohta.“;

10) seaduse 3. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 14¹ järgmises sõnastuses:

„§ 14¹. Ohvriabi kriisitelefoni teatud kõnede salvestamine ning salvestiste säilitamine ja väljastamine

(1) Ohvriabi kriisitelefoni teatud kõned salvestatakse ohvri abivajaduse väljaselgitamiseks ja abi paremaks osutamiseks, salvestise kasutamiseks tõendina süüteomenetluses ja nõustamise kvaliteedi tagamiseks.

(2) Sotsiaalkindlustusamet väljastab kõnesalvestise Politsei- ja Piirivalveametile, prokuratuurile või kohtule tema nõudmise korral süüteomenetluses tõendina kasutamiseks.

(3) Kõnesalvestist säilitatakse digitaalsel andmekandjal kuus kuud salvestamise kuupäevast arvates. Nimetatud tähtaja möödumisel salvestis kustutatakse.“;

11) paragrahvi 15 lõike 2 punktis 7, seaduse 3. peatüki 9. jao pealkirjas ja § 28 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „toetamine“ sõnadega „toetamise teenus“;

12) seaduse 3. peatüki 2. jagu täiendatakse §-ga 16¹ järgmises sõnastuses:

„§ 16¹. Ohvriabiteenuse osutamisega seotud andmete säilitamine

Ohvriabi teenuse osutajad, kellega Sotsiaalkindlustusamet on sõlminud teenuse osutamiseks või tasu maksmise kohustuse ülevõtmiseks lepingu, säilitavad teenuse osutamisega seotud isikuandmeid kõige rohkem kuni viis aastat teenuse osutamise lõppemisest arvates.“;

13) paragrahvi 26 lõikes 1 asendatakse sõna „hüvitada“ sõnaga „heastada“;

14) paragrahvi 28 pealkirja ja lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „toetamise“ sõnaga „teenuse“;

15) paragrahvi 34 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Sotsiaalkindlustusametil on õigus kontrollida psühholoogilist abi vahetult osutavate isikute vastavust käesoleva seaduse § 12 lõike 3 punktides 3 ja 4 sätestatud nõuetele. Kui ilmneb, et teenust vahetult osutav isik ei vasta nimetatud nõuetele, võib Sotsiaalkindlustusamet jätta lepingu sõlmimata või lepingu üles öelda.“;

16) seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga järgmises sõnastuses:

„Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14.11.2012, lk 57-74);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2024/1385/EL, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist (ELT L, 2024/1385, 24.05.2024)“.

§ 4. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse muutmine

Tsiviilseadustiku üldosa seadust täiendatakse §-ga 153¹ järgmises sõnastuses:

„§ 153¹. Alaealise suhtes toime pandud seksuaalse iseloomuga kuriteost tuleneva nõude aegumine

(1) Kahju hüvitamise nõue, mis tuleneb alaealise suhtes toime pandud seksuaalse väärkohtlemise või kuritarvitamisega seotud kuriteost, aegub kolme aasta jooksul ajast, mil õigustatud isik kahjust ja kahju hüvitamiseks kohustatud isikust teada sai või pidi teada saama.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud nõue ei aegu enne kahjunõude aluseks oleva kuriteo aegumist. Kui käesolevas lõikes nimetatud kuritegu aegub enne käesoleva seaduse § 153 lõikes 2 sätestatud tähtaja saabumist, kohaldatakse § 153 lõikes 2 sätestatud aegumistähtaega.“

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn 2026

Algatab Vabariigi Valitsus09.2026

(allkirjastatud digitaalselt)